

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1573

Vragen van de leden **Agnes Mulder** en **Omtzigt** (beiden CDA) aan de Ministers van Economische Zaken en van Financiën over *het faillissement van het Zeeuwse bedrijf Thermphos* (ingezonden 27 februari 2017).

Antwoord van Minister **Kamp** (Economische Zaken), mede namens de Ministers van Financiën, van Infrastructuur en Milieu en voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (ontvangen 5 april 2017) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2016–2017, nr. 1426

Vraag 1 en 2

Bent u reeds in contact met de provincie Zeeland over het samenstellen van een team van deskundigen ten aanzien van het saneringsplan zoals u in de beantwoording van het schriftelijk overleg stelt?¹

Zo nee, op welke termijn acht u het mogelijk dat deze ondersteuning geleverd kan worden?

Antwoord 1 en 2

Ja. Het Rijk heeft de afgelopen periode met provincie Zeeland gesproken over de vraag om deskundigen. Het Rijk heeft de provincie Zeeland geholpen met het zoeken naar geschikte personen. Inmiddels heeft de provincie de namen van enkele deskundigen ontvangen en zijn de deskundigen bijeen geweest om hun kennis en ervaring te delen met de provincie.

Vraag 3

Bent u op de hoogte van de uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant van 27 januari jl.?²

Antwoord 3

Ja.

Vraag 4

Ziet u op basis van de uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant een rechtstreeks verband tussen de dumpingpraktijken van de Kazachse fosforproducent Kazphosphate en het faillissement van Thermphos?

¹ Kamerstuk 21 501-30, nr. 392

² <http://deeplink.rechtspraak.nl/uitspraak?id=ECLI:NL:RBMD:2010:BL3594>

Antwoord 4

De rechtbank concludeert op basis van de resultaten van de antidumpingprocedure van de Europese Commissie dat er sprake is geweest van schade aan Thermphos door dumping van fosfor door Kazphosphate. Voor die schade wordt een schadevergoeding toegewezen. De rechtbank gaat echter niet zo ver dat het faillissement wordt toegeschreven aan de dumping.

Vraag 5

Trekt u hieruit ook de conclusie dat het eisen van een schadevergoeding bij Kazphosphate rechtsgeldig is?

Antwoord 5

De rechtbank heeft verklaard dat Kazphosphate jegens Thermphos onrechtmatig heeft gehandeld door fosfor te dumpen op de Europese markt en heeft Kazphosphate veroordeeld om de geleden schade te vergoeden.

Vraag 6 en 7

Bent u van plan om u in te zetten dat Kazphosphate deze schadevergoeding betaalt?

Bent u van mening dat de Nederlandse overheid hierin een verantwoordelijkheid draagt ten opzichte van de Zeeuwse gemeenschap?

Antwoord 6 en 7

Dit betreft een privaatrechtelijke vordering. Het is in eerste instantie aan de betrokken partijen om naleving van de uitspraak te vorderen. De overheid is hierin geen partij. Wel deel ik de zorg rond de sanering van het Thermphos-terrein. Daarom heeft het Rijk de provincie geholpen met het vinden van deskundige ondersteuning. Overigens zal een eventuele schadevergoeding die voortvloeit uit de uitspraak van de rechtbank niet naar de provincie Zeeland, maar naar de curatoren gaan. Eerder hebben de curatoren de milieuschade afgekocht. De curatoren hebben de opdracht en bijdrage voor de sanering overgedragen aan Van Citters Beheer BV. Zie ook het antwoord op vraag 10.

Vraag 8

Heeft u de Europese Commissie geïnformeerd over de uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant? Zo nee, bent u hiertoe bereid?

Antwoord 8

Nee. De uitspraak van de rechtbank Zeeland-West-Brabant is geen zaak voor de Europese Commissie.

Vraag 9

Bent u bovendien bereid om hier een begeleidende brief bij te voegen waarin de Europese Commissie wordt opgeroepen met de provincie Zeeland in gesprek te gaan over deze uitspraak?

Antwoord 9

Er is eerder overleg geweest tussen het Ministerie van Economische Zaken en de Permanente Vertegenwoordiging van Nederland bij de EU met de Europese Commissie over de opruimingskosten en een mogelijke doorstart van Thermphos op basis van «groene fosfor». Tijdens deze gesprekken bleek dat er geen mogelijkheden waren voor een financiële bijdrage voor de opruimingskosten. De Europese Commissie was wel bereid om te kijken naar de mogelijkheden om een duurzame doorstart op basis van productie van «groene fosfor» te steunen. Doordat uiteindelijk een duurzame doorstart niet mogelijk bleek, zijn de mogelijkheden voor steun hiervoor vanuit de Europese Commissie en de Europese Investerings Bank (EIB) niet meer aan de orde gekomen. In de brief van 4 november 2013 heb ik deze uitkomsten van het overleg met de Europese Commissie over een financiële bijdrage aan uw Kamer gemeld (Kamerstuk 29 826, nr. 57).

Vraag 10

Deelt u de mening dat door het faillissement van Thermphos de provincie Zeeland verantwoordelijk is geworden voor een groot deel van de financiële last van dit faillissement?

Antwoord 10

Ja. In eerste instantie is Zeeland Seaports, als eigenaar van de grond (die Thermphos pachtte), verantwoordelijk voor het terrein en de opstallen van voormalig Thermphos.

Tussen de provincie Zeeland en Zeeland Seaports is een overeenkomst gesloten over de sanering van het Thermphos terrein. In deze overeenkomst is geregeld dat de provincie Zeeland zich garant stelt voor de meerkosten voor het veiligstellen van het Thermphosterrein en voor de kosten van de organisatie van begeleiding en toezicht door Van Citters Beheer BV. Het aanvankelijk beschikbare budget voor de sanering (inclusief de bijdrage van de curatoren) blijkt onvoldoende voor de gehele sanering. De provincie Zeeland wordt nu geconfronteerd met oplopende kosten.

Vraag 11

Bent u het ermee eens dat de provincie Zeeland, evenals Thermphos dat was, afhankelijk is van de rijksoverheid (en de Europese Commissie) in het opstellen en naleven van de antidumping wetgeving?

Antwoord 11

Ja. Antidumpingmaatregelen worden genomen als onderdeel van de Europese handelspolitiek. De Europese Unie heeft hier de exclusieve bevoegdheid om een voorstel te doen om op te treden tegen dumping. De Europese Commissie kan echter ook besluiten om niet op te treden tegen dumping als de belangen van de importeurs, consumenten of industriële gebruikers in de Europese Unie zich daartegen verzetten. De lidstaten kunnen met een gekwalificeerde meerderheid van stemmen een Commissievoorstel tegenhouden maar in deze zaak was een ruime meerderheid van lidstaten tegen het instellen van antidumpingmaatregelen.

Vraag 12

Deelt u de mening dat het Rijk zo indirect een verantwoordelijkheid draagt voor dumpingpraktijken op de Nederlandse markt?

Antwoord 12

Nee. De Europese Unie – de Europese Commissie in samenspraak met de lidstaten – is verantwoordelijk voor het antidumpingbeleid maar de marktpartijen zijn in eerste instantie verantwoordelijk voor eventuele dumpingpraktijken.

Vraag 13

Bent u bekend met de Europese Richtlijnen 2011/70/Euratom en Richtlijn 2006/21/EC waarmee het beheer van nucleair afval wordt gereguleerd?

Antwoord 13

Ja. Richtlijn 2006/21/EG is niet van toepassing op radioactieve afvalstoffen. Voor het verantwoord en veilig beheer van deze afvalstoffen geldt Richtlijn 2011/70/Euratom. In het antwoord op vraag 15 ga ik verder in op de verplichtingen die uit deze Richtlijn volgen.

Vraag 14

Weet u dat de sanering van het terrein van Thermphos een sanering van laag nucleair afval betreft?

Antwoord 14

Ja. In de gebouwen en op het terrein van het voormalige Thermphos zijn o.a. licht radioactieve (afval)stoffen aanwezig. Deze stoffen zijn met name afkomstig uit de fosfaatertsen die Thermphos gebruikte voor de fosforproductie.

Vraag 15

Deelt u de mening dat uit genoemde richtlijnen, die lidstaten verplichten om afvalbeheersplannen te maken, voor het Rijk de verplichting voortvloeit om deel te nemen aan het opstellen van een plan ter sanering van het terrein van Thermphos?

Antwoord 15

Nee. Zoals vermeld bij het antwoord op vraag 13, is alleen richtlijn 2011/70/Euratom van toepassing op radioactief afval.

Het Rijk is op grond van de richtlijn 2011/70/Euratom verplicht om het nationale programma voor het beheer van radioactief afval en verbruikte splijtstoffen op te stellen.³ Hierin staat het beleid rond het beheer van radioactief afval en verbruikte splijtstoffen voor nu en in de toekomst. In het nationaal programma staan geen verplichtingen voor het Rijk ten aanzien van saneringsplannen.

De ondernemer is primair verantwoordelijk voor het beheer van radioactief afval op het terrein en de tijdige afvoer daarvan naar een daarvoor aangewezen instelling voor ontvangst van radioactieve afvalstoffen of aan een erkende ophaaldienst voor radioactieve afvalstoffen. De ondernemer is ook verantwoordelijk voor het opstellen van een saneringsplan.

Vraag 16

Wanneer u twijfelt over verantwoordelijkheden op basis van genoemde richtlijnen, bent u dan bereid om dit te laten toetsten bij de Europese Commissie?

Antwoord 16

De genoemde richtlijnen zijn duidelijk over de verantwoordelijkheden. De ondernemer is primair verantwoordelijk voor het beheer van radioactief afval op het terrein en voor het saneringsplan. Het Rijk beoordeelt het saneringsplan en ziet er op toe dat dit veilig gebeurt.

³ Kamerstuk, 25 422, nr. 149